

Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi

Fyraftensmøde d. 22.10.15

DaNS

Samtalestøtte (SCA), afasi og kommunikative udfordringer

Program:

SCA på apopleksiafsnittet, Svendborg sygehus

Poster (Årsmøde i dansk selskab for apopleksi)

Oplæg om SCA-metoden, video-klip og praktiske øvelser

*Bodil Wils, logopæd og certificeret SCA underviser,
Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi (CKV)*

Kommunikation med mennesker der ved mere, end de kan sige

Baseret på metoden: 'Supported Conversation
For adults with Aphasia'(SCA©)

Baggrund for SCA

Udviklet på Aphasia Institute Toronto og beskrevet og dokumenteret i litteraturen af Aura Kagan. Bl.a. :

- Kagan, Aura (1998) "Supported Conversation for adults with aphasia: methods and resources for training conversation partners", *Aphasiology*, 12:9, 816-830
- Kagan, Aura (2001). Training Volunteers as conversation partners using "Supported Conversation for Adults with Aphasia" (SCA: A Controlled Trial. *Journal of Speech, Language and Hearing Research* vol. 44, 624-638

Afasi er et problem fordi...

- Det maskerer den afasiramtes kompetencer
- Det begrænser den afasiramtes samfundsdeltagelse

Samtalestøtte til voksne med afasi (SCA)

De to grundpiller:

1 Det anerkendende princip (Acknowledge Competences)

Teknikker der hjælper patienten/klienten med at føle sig behandlet med respekt

2 Det synliggørende princip (Reveal Competences)

Teknikker til at **modtage** og **give** præcis information

Generaldirektør for WHO, april 2000

”Health is the ability to live life to its full potential. For many people with disabilities, the realization of that ability is dependent on factors in society. When a person in wheelchair finds it difficult to enter into her office building, because it does not provide ramps or elevators, the ICF identifies the focus of the intervention: It is the building that should be modified and not the person who should be forced to find a different place of work”

Hvorfor benytte samtalestøtte / SCA i kommunikationen?

Tryghed for borgeren

Lige adgang til
sundhedsydelser

Inddragelse i beslutninger om
behandling / træning / fremtid

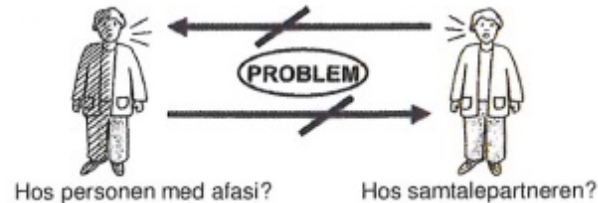
Bedre kommunikation
> større compliance

Bedre fundament at
basere behandlingen på

Reducere barrierer i
omgivelser

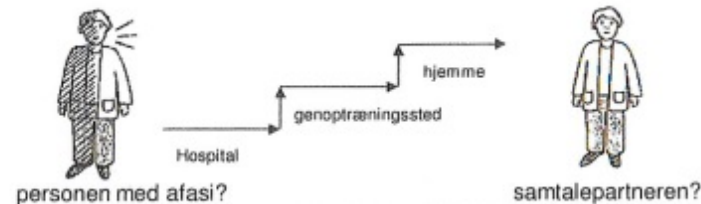
Mindre frustration hos
personale og borger

Hvor er problemet?

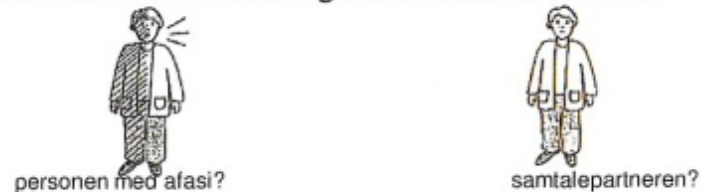

Problemet med at kommunikere findes ikke kun hos den ene part, men i den kommunikationsproces der opstår mellem mennesker

Hvem har primært arbejdet med at forbedre og genvinde kommunikationen siden skaden?

Hvem vil finde det lettest at lave ændringer i kommunikationen?

Øvelse: Video-observation

Vær anerkendende

Behandler lægen patienten / klienten som en intelligent voksen?

Hjælp med at synliggøre kompetencen

Formidler lægen informationen forståeligt?

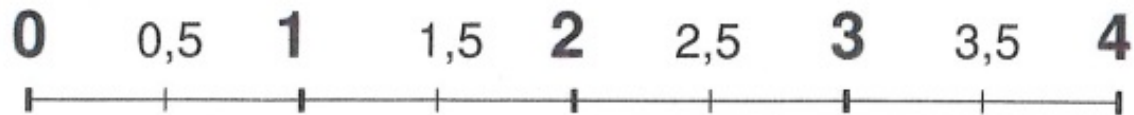
Giver lægen patienten mulighed for at svare på de stillede spørgsmål?

Kontrollerer lægen, at han har forstået den afasiramte person rigtige?

Observationsøvelse

11

Ratingscale

- Er anerkendende: _____
- Hjælper med at synliggøre kompetencen: _____
 - Ind: _____
 - Ud: _____
 - Tjek: _____

Vær anerkendende

- *og vis, at du ved personen med afasi er kompetent*

Tal naturligt (med normal styrke) og på en normal voksen facon

Imødekom patienten/klientens frustrationer og frygt for at blive opfattet som dum fx: ”jeg ved godt, at du ved det”

Vær åben og tydelig i situationer, hvor det er nødvendigt at tale med fx den pårørende for at få eller give information

For travle læger

BRUG DENNE
GESTIK mens
du taler

Peg på din
mund

"Jeg ved, at det er svært for dig at kommunikere"

"Jeg kan se, at det er frustrerende, fordi..."

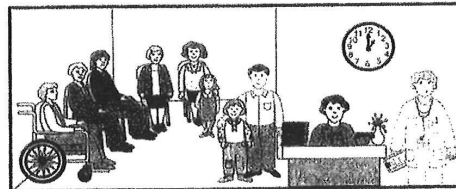

Peg på dit
Hoved

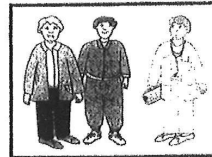
jeg ved, at du godt ved hvad du vil sige"

"Men her
er meget
travlt"

Peg på
Venteværelset

Peg på den
person der er
med (med en
åben hånd)

"Så jeg bliver nødt til at ta-
le med _____"
(personen som er med)

"Jeg beklager, men jeg håber at det er ok?"

© 2002 Aphasia Institute

Hjælp med at synliggøre kompetencen

- dvs. hjælp den afasiramte person med at bruge sin viden og erfaringer

Teknikker til at **give** og **modtage** præcise informationer

ind
ud
tjek

Ind

Er emnet tydeligt?

Brug korte og enkle sætninger og tydelig sætningsmelodi

Mens du taler:

- brug gestik som er let at forstå
- skriv nøgleord/hovedemner (fx ´smerte´) med tydelig og stor skrift
- brug billeder – fokuser på et af gangen
- brug tegning til at støtte det sagte

Ind

Tænk over rækkefølgen, når du taler

- Start med 'overskriften' for den besked du skal give
- Giv en besked af gangen
- Gå kronologisk frem
- Hold pauser og sørg for at klienten/patienten forstår dig

Eksempel

forenkling af besked

Sig ikke:

”Jeg vil hjælpe dig med at stå op, komme i bad og få tøj på og bagefter hjælper jeg dig ned i dagligstuen, så du kan få morgenmad, men først skal du have en pille”

Sig hellere:

.....?

Ud

Har patienten/klienten mulighed for at besvare de stillede spørgsmål?

Stil ja/nej spørgsmål og sørg for at patienten/klienten har mulighed for at svare

Spørg om én ting af gangen

Opfordre patienten/klienten til at anvende gestik, tegne, skrive eller pege på ting, billeder eller ord

Giv patienten/klienten god tid til at svare

Tjek

Tjek at du har forstået det rigtigt

Opsummer langsomt og tydeligt, hvad det er, du tror, patienten/klienten prøver at sige. Fx. "for lige at være sikker på, at jeg har forstået dig rigtigt....."

Marker på papiret samtidig med, at du opsummerer. Lad evt. patienten/klienten beholde papiret

Øvelse: Video-observation

Vær anerkendende

Behandler lægen patienten/klienten som en intelligent voksen?

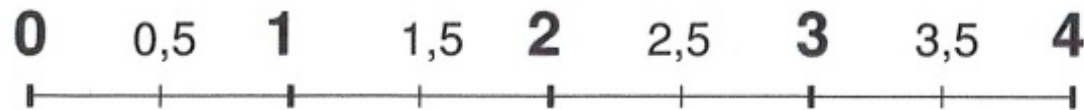
Hjælp med at synliggøre kompetencen

Formidler lægen informationen forståeligt?

Giver lægen patienten mulighed for at svare på de stillede spørgsmål?

Kontrollerer lægen, at han har forstået den afasiramte person rigtigt?

Ratingscale

- Er anerkendende: _____
- Hjælper med at synliggøre kompetencen: _____
 - Ind: _____
 - Ud: _____
 - Kontroller: _____

Kommunikation med en afasiramt

Emne:

Barndom og ungdom

Find ud af:

- Hvor voksede du op ? (hvilken egn / i byen eller på landet ?)
- Hvem voksede du op med ?
- Dit første job ?, evt. uddannelse
- Hvornår flyttede du hjemmefra ? Etc.....

Emne:

Rejser og højtider

Find ud af:

- Kan du lide at rejse?
- Hvor har du været ?
- Hvilken ferie husker du som den bedste ?
- Hvor var I ?
- Hvem var med ?
- Hvor længe var I af sted ? Hvordan kom I frem ?
- Hvordan har du tilbragt julen / påsken / weekenden ?.....

Opsamling på rollespil

Hvilke SCA-værktøjer brugte I?

Hvad gik godt?

Hvad var svært?

Eventuelle barrierer?

Positive eller negative overraskelser i forhold til metoden (fx andre anvendelsesmuligheder)?

DESUDEN er svær afasi ofte ledsaget af:

Grin

Giv ikke op

skab god stemning

